

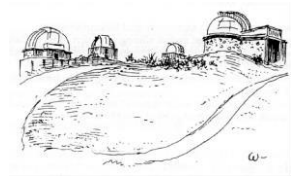
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenkeres Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

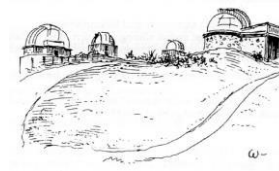
7. årgang nr. 12

Nattehimlen december 2018

Komet 46/P (Wirtanen) foto fra tidlig Oktober af Yasushi Aoshima fra Ishikawa, Japan.

Året rinder ud, men himlen er stadig fuld af vidundere og himmelske fænomener, der er værd at iagttage. Planeter samles på morgenhimlen med Venus, der opnår en forbløffende lysstyrke, mens Jupiter og Venus har rendez-vous ved

vintersolhverv. Geminiderne, der er en respektabel stjerneskedssværm, har maksimum midt i måneden. Og en lille periodisk komet kommer tæt på Jorden, muligvis bliver den klar og stor nok til at få øje på uden optik, og den udgør et interessant objekt for fotografering.

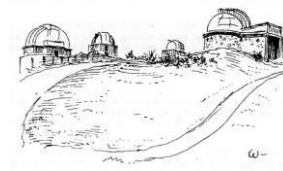
1.-2. december. Planeten Venus er prominent på den sydøstlige himmel før solopgang. Planeten lyser forbavsende klart med størrelsesklasse -4.9 , hvilket er så klart, som den nogensinde opnår at blive. Find planeten før solopgang og se, om du kan finde den på morgenhimlen og derefter i fuldt dagslys.

2.-3. december. Venus, Spica og den aftagende Måne danner en tæt trekant på den sydøstlige himmel før solopgang.

5. december. Planeten Merkur befinder sig omkring 2° syd for en meget smal tiltagende Måne på morgenhimlen før daggry. Merkur optræder i denne måned og bevæger sig til omkring 21° vest for Solen midt på måneden, et godt stykke over den østlige horisont og når en størrelsesklasse på -0.5 . Jupiter slutter sig til planeten hele måneden, og begge planeter passerer tæt forbi hinanden den 21. december.

Månen, Venus og Merkur 18. marts 2018. Foto krediteret: Brian Ventrudo.

7. december. Nymåne 7:20 UT

7. december. Mars og Neptun er bemærkelsesværdigt tæt på hinanden, blot 2' (bueminutter) som det ses i nogle dele af verden. Find de to planeter i stjernebilledet Fiskene på den sydøstlige til sydlige himmel efter solnedgang og om natten. Der kræves teleskop for at se fænomenet.

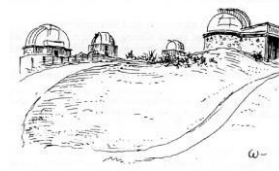
9. december. Saturn befinder sig omkring 1° syd for Månens tynde segl på den sydvestlige aftenhimmel efter solnedgang. Planeten bevæger sig mod Solen hver nat på sin vej til konjunktion 2. januar 2019.

13.-14. december. Nyd stjerneskudssværmen Geminiderne i de sidste timer af 13. december og ud på morgenen den 14. Der er tale om en af de bedste og mest pålidelige stjerneskudssværme. Geminiderne er i år begunstiget af en tiltagende Måne, som bevarer himlen relativt mørk efter midnat. Det er muligt at se stjerneskud overalt på himlen på hele Jorden. Deres bane kan følges tilbage til et punkt i stjernebilledet Tvillingerne nær stjernen Castor. Om muligt så prøv at se efter et par få stjerneskud lige efter mørkets frembrud, da stjerneskuddene kommer ind i atmosfæren i en lille vinkel og langsomt brænder ud tværs over himlen. Meteorsværmen indtræffer på denne dato hvert år, når Jorden passerer gennem en strøm af rester fra asteroiden 3200 Phaeton, en noget mystisk asteroide opdaget for blot 35 år siden.

Stjerneskud fra
Geminiderne

(krediteret: Asim Patel)

4. december. En næsten halvt oplyst Måne befinder sig blot 4° fra planeten Mars i stjernebilledet Fiskene.

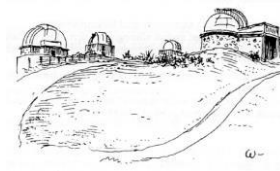
15. december. Månen i første kvarter 11:49 UT

16. december. Komet 46/P Wirtanen vil passere Jorden i en afstand af 12 millioner kilometer. Hvor tæt er den? Det er den 20. tætteste afstand for en komet i omkring 1200 år. Wirtanen er ikke en særlig stor komet, men den vil være tæt nok til at få en tilsyneladende størrelsesklasse på 3.0. I princippet er det klart nok til at se den uden optisk hjælp, men Månen og den relative diffuse overflade på kometen gør det nødvendigt at anvende mindst en håndkikkert få at få øje på den lille himmelske snebold. På denne dag befinder den sig lige syd for stjernehuben Plejaderne. Det vil være et flot syn i en håndkikkert, og et fint objekt til fotografering.

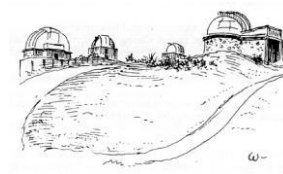
I begyndelsen og slutningen af måneden vil komet Wirtanen være meget svagere, måske omkring størrelsesklasse 6, så en kikkert og en mørk himmel er nødvendig for at se den. Kometen er i begyndelsen af december nær grænsen mellem stjernebillederne Floden og Hvalfisken på den sydøstlige himmel synlig i aftentimerne på såvel den nordlige som sydlige halvkugle. Kometen tager en nordlig drejning i resten af måneden, passerer Plejaderne og tilbringer julen nær den klare stjerne Capella i stjernebilledet Kusken.

I hele december vil den være synlig midt på aftenen. Kortet kan hjælpe dig med at finde den. Fordi dens lys er spredt ud over et stort område, mindst lige så stort som fuldmånens, kan det være vanskeligt at se den runde og næsten haleløse komet, når Månen er tæt på, særligt på en lysforurennet himmel.

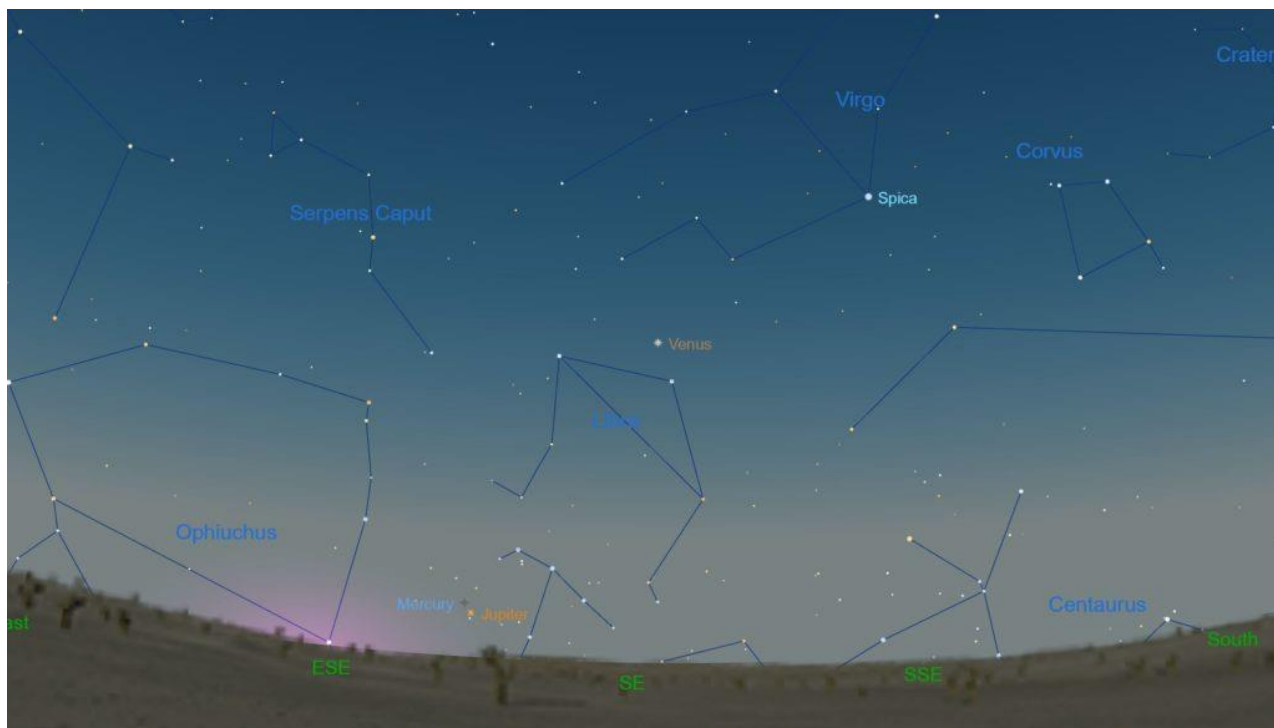
Komet 46/P Wirtanen på nattehimlen i december 2018 og tidligt i januar 2019. Kortet krediteret: Sky og Telescope magazine.

20.-21. december. Det er næsten fuldmåne. Månen befinder sig i stjernehuben Hyaderne den V-formede gruppe af stjerner i stjernebilledet Tyren.

21. december. Solen når vintersolhverv, det sydligste punkt på ekliptika. Det markerer årets længste nat på den nordlige halvkugle og den længste dag på den sydlige halvkugle.

21. december. Her er en udfordring for observatøren. Prøv at spotte planeterne Jupiter og Mars mindre end en grad fra hinanden. Den største og den mindste planet i solsystemet står lavt på den sydøstlige himmel før solopgang. En håndkikkert vil være en stor hjælp. Jupiter er den klareste af de to.

Planeterne Venus, Jupiter og Merkur på den sydøstlige himmel før solopgang 21. december 2018.

22. december. Fuldmåne 17:49 UT

24. december. Juleaften står den tiltagende Måne blot en grad fra Bikuben (Praesepe), en stjernehub i stjernebilledet Krebsen på den østlige aftenhimmel.

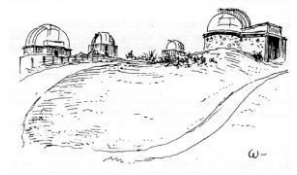
Brorfelde Astronomiske Vennekreds

Observator Gyldenkernes Vej 13

Brorfelde, 4340 Tølløse

web@brorfelde.eu

www.brorfelde.eu

7. årgang nr. 12

En håndkikkert vil vise begge, skønt stjernehopet vil være noget vanskeligt at se på grund af måneskinnet.

29. december. Månen i sidste kvarter 9:34 UT

29. december. Månen står blot 2° fra stjernen Porrima i stjernebilledet Jomfruen.

Brian Ventrudo 1. december 2018

Oversat og bearbejdet af

Tom Rosenquist Jensen

1. december 2018